

Имотите и колите на магистратите: какво ни казват публичните данните

*Анализ на имущественото състояние на
магистратите в България*

2026

София

Тази публикация е създадена по проект „Възстановяваме доверието: прозрачност и почтеност в съдебната власт“, който се изпълнява от Български институт за правни инициативи по програма PROTEUS на Transatlantic Foundation и се съфинансира от Европейския съюз.

Изразените възгледи и мнения обаче, са изцяло на Български институт за правни инициативи и не отразяват непременно позицията на Европейския съюз или на Изпълнителната агенция за образование и култура. Нито Европейският съюз, нито финансиращият орган носят отговорност за тях.

G | M | F
Transatlantic
Foundation

Съфинансирано от
Европейския съюз

Съдържание

Увод.....	2
Методологически бележки	6
Имоти на магистратите в България	10
Моторни превозни средства на магистратите в България.....	18
Препоръки	22

Увод

Към месец юни 2026 г., **главният инспектор и инспекторите в Инспектората към Висшия съдебен съвет (ИВСС) карат трети мандат, без да са избрани нито за втория, нито за третия.** Причината е, че за последните 6 години поредица от парламенти не успяха да достигнат квалифицирано мнозинство необходимо за техния избор. На 30 април 2025 г. Съдът на Европейския съюз (СЕС) реши, че противоречи на правото на ЕС ИВСС с изтекъл мандат да продължава да изпълнява функции, поради опасения от политическо влияние върху магистратите. **Реакцията на ИВСС бе, че спира да осъществява някои от най-съществените си правомощия,** сред които да прави предложения за налагане на дисциплинарни наказания на магистрати и да извършва проверки за почтеност и конфликт на интереси. **Това означава, че на практика за дълъг период от време липсва институционален контрол върху публичността на спестяванията и имуществото на магистратите.**

Проектът „Възстановяваме доверието: прозрачност и почтеност в съдебната власт“ цели да обърне внимание именно върху този **системен и институционален вакуум.**

Имуществените декларации на магистратите са един от малкото **публични инструменти,** чрез които обществото може да получи реална представа за икономическия профил на съдии, прокурори и следователи. Задължението на определени лица, които заемат публични длъжности, да оповестяват пред обществото тяхното материално и имуществено състояние има две основни групи цели: първата, дава възможност на специализирани органи да правят проверки за несъответствия в притежаваното и втората, дава публичност пред обществото за хората, които са натоварени с властнически функции и които то издържа. Когато бъдат събрани, структурирани и анализирани в цялост, декларациите позволяват да се видят мащаби, концентрации, повтарящи се модели и възможни рискови зони, които иначе остават скрити в хиляди отделни документи.

Настоящият анализ стъпва върху публично достъпните декларации, подадени пред Инспектората към Висшия съдебен съвет. **Обработени са данни за 4 162 магистрати, 9 297 декларации, над 20 000 недвижими имота и над 7 000 моторни превозни средства.** Това превръща изследването в една от **най-мощните граждански обработки на публична информация** за имущественото състояние на магистратите в България. То е продължение на усилията на Български институт за правни инициативи (БИПИ) да обръща внимание върху работата и функционирането на институциите в съдебната власт, но и част от опита ни да информираме обществото за развитието на ключови процеси в системата. През 2024 г. публикувахме [анализ](#), който изследва как се развиват спестяванията на магистратите за 10 годишен период, на база на извличане на данни от публичните регистри, като анализирахме и как се справя [ИВСС](#) със задължението си за проверка на декларации.

Поводът за настоящия анализ не е търсене на сензация, нито внушение за индивидуални нарушения. **Данните сами по себе си не доказват незаконно забогатяване, корупция или злоупотреба със служебно положение.** Те обаче дават необходимата основа за **информиран обществен и институционален разговор.** Особено, когато съдебната власт разполага с висока степен на независимост, прозрачността относно имущественото състояние на нейните представители е ключова предпоставка за доверие, отчетност и почтеност.

Публичното представяне на първите резултати показва силен обществен интерес към темата. Медийният фокус естествено се концентрира върху най-разбираемите показатели: колко имоти притежават магистратите, какви автомобили декларират, къде са концентрирани апартаментите и къщите, както и дали след 2021–2022 г. се наблюдава тенденция към придобиване на по-нови и по-скъпи автомобили. Тези въпроси са важни, но настоящият анализ се стреми да отиде отвъд отделните заглавия и да постави данните в по-широк контекст.

Изследването разглежда недвижимите имоти и моторните превозни средства по вид, местоположение, година и начин на придобиване, декларирана стойност и произход на средствата, когато такава информация е налична. За недвижимите имоти са използвани ориентировъчни стойности по текущи цени, които целят да покажат мащаба на

декларираното имущество, без да представляват индивидуална експертна оценка на конкретен актив. За моторните превозни средства са използвани декларираните стойности при придобиване.

Особено важно е да се подчертаят ограниченията на анализа. Той се основава на съдържанието на публичните декларации и не установява самостоятелно действителна собственост извън декларираното. Не проверява документално всяка сделка и не прави изводи за законосъобразността на конкретно придобиване. Неговата цел е различна: да създаде структурирана база за анализ на тенденции, концентрации и аномалии, които могат да бъдат полезни както за гражданския контрол, така и за компетентните институции.

Значението на подобен граждански мониторинг е още по-голямо в контекста на **фактическата слабост на институционалния контрол върху имуществените декларации на магистратите**. Когато публичната информация съществува, но е трудна за обработка, разпръсната е в неудобни формати и не се използва активно за системен анализ, прозрачността остава формална. Затова настоящото изследване има и по-широка цел - да покаже, че публичните данни могат да бъдат превърнати в инструмент за отчетност, превенция на корупционни рискове и възстановяване на доверие в съдебната власт.

От БИПИ многократно сме повдигали въпроса като сме настоявали декларациите, подавани от магистратите пред ИВСС, да се публикуват в машинно-четим формат, каквито законови задължения съществуват. Дали поради нежелание или липса на компетентност, тези декларации продължават да се публикуват на уеб-страницата на ИВСС в труден за използване формат, като са зле поддържани и зле администрирани. В настоящия анализ отново отправяме препоръките ни от ноември 2024 г. към вземащите решения и ИВСС, тъй като нито една от тях не е [изпълнена](#).

Поради описаните технически пречки, работата по събирането и анализа на данните беше изключително трудна. БИПИ отправя благодарности на мултидисциплинарния екип, работил по проекта: Биляна Гяурова-Вегертседер (БИПИ), адв. Цветомир Тодоров (БИПИ), д-р Теодор Славев (БИПИ), д-р Радостина Ангелова

(„Глобал Метрикс“), Марина Димитрова („Глобал Метрикс“) и д-р Атанас Чобанов (BIRD).

Методологически бележки

Анализът обхваща декларации за периода **2016 г. – 2025 г.**, като са разгледани данни за **4 162 магистрати**. В обработения масив са идентифицирани над **20 000 недвижими имота** и над **7 000 моторни превозни средства**, декларирани като притежавани или придобити от магистрати. Общият брой разгледани декларации е **9 297**.

Следва да се уточни, че макар анализираните декларации да са подадени в периода 2016–2025 г., част от декларираните активи са придобити преди този период. Поради това годините на подаване на декларациите и годините на придобиване на имуществото следват различна логика. Анализът отчита тази особеност, като при представяне на резултатите ясно се подчертава, че представените данни отразяват годината на придобиване на съответния актив.

Обхват на включените декларации

В анализа са включени имуществените декларации, подадени пред ИВСС в разглеждания период, доколкото те съдържат релевантни данни за притежавани от магистратите недвижими имоти и моторни превозни средства. При интерпретацията на резултатите следва да се има предвид, че различните видове декларации могат да имат различна функция и да отразяват различни периоди или моменти от имущественото състояние на лицата — ежегодни декларации, декларации при встъпване или освобождаване от длъжност, коригиращи декларации, както и декларации след освобождаване от длъжност. С допълнителни аналитични процедури, всички имоти, които са декларирани в повече от една декларация са включени в настоящия анализ еднократно – т.е. всички дублирани имоти са изтрети, за да могат да влязат в анализа само като една аналитична единица. Поради това резултатите могат да се четат като „снимка“ на имуществото на всички магистрати в изследвания период. Тази особеност е съществена и затова в анализа е приложена **процедура за проверка и редуциране на дублиращи се записи**.

Извличане на данни от публични източници

Извличането на данните от PDF файловете публикувани от ИВСС се оказва нелека задача заради сложните таблици, които в много файлове са прекъснати и продължават на

следващата страница. Експериментирахме с различни подходи за разпознаване на таблиците, включващи извличане със специализирани библиотеки: pdfplumber, tabula-py, camelot-py и други. Те дадоха незадоволителни резултати с голямо количество пропуски и разместване на ключова информация между колоните на таблиците. Най-успешен, макар и бавен, беше подходът с трансформация на pdf файла в изображения с висока резолюция и обработката им с модели за изкуствен интелект с визуални възможности. Изграденият процес може да се използва за извличане на информация и от бъдещите декларации, както и да се адаптира към извличане на други таблици от тях.

Обработка на данните и проверка за дублиране

Първичните данни са извлечени от декларациите, публикувани от Инспектората към ВСС. След това е извършена необходимата техническа обработка, тъй като декларациите не са предоставени в удобен за анализ машинночетим формат, а са достъпни основно като уеб страници и PDF файлове. Това налага извличане, структуриране и последващо прецизиране на информацията преди статистическата обработка.

Преди изготвяне на обобщените показатели е извършена предварителна обработка на данните. Тя включва преглед и структуриране на наличната информация от декларациите, така че сходни записи да могат да бъдат сравнявани и групирани.

Особено внимание е отделено на **риска от повторно отчитане на едни и същи активи**. Такъв риск възниква, когато един и същ имот или автомобил се появява в повече от една декларация на едно и също лице, например в последователни годишни декларации или в коригиращи декларации. За да бъде ограничено това изкривяване, е направена проверка за дублирани имоти чрез съпоставяне на различни комбинации от променливи, включително тип имот, населено място, година на придобиване, площ, начин на придобиване, произход на средствата. Когато записите са идентифицирани като отнасящи се до един и същ актив, те са оставени само веднъж в обработките, използвани за изчисляване на агрегирани показатели. Този подход цели да предотврати риска от завишаване на броя на декларираните имоти и да осигури точна база за последващите изчисления.

Същевременно следва да се отбележи, че проверката за дублиране беше затруднена от качеството и пълнотата на данните в самите декларации. Когато липсват достатъчно индивидуализиращи белези или когато данните са въведени непоследователно, не може напълно да се изключи остатъчен риск от неразпознати дублирания или от обединяване на сходни, но различни активи. Този риск обаче е оценен като минимален и неговото влияние върху общите резултати и изчисления е пренебрежимо и не би могло да доведе до статистически значими измествания в изчислените стойности.

Подход при оценката „по текущи цени“

В анализа са използвани показатели като средна стойност и обща стойност на определени категории имущество. За недвижимите имоти са представени стойности „по текущи цени“, включително например средна стойност на апартамент и къща, както и обща прогнозна стойност на тези категории имоти. Тези стойности следва да се третираат като **ориентировъчни аналитични оценки**, а не като индивидуални експертни оценки на конкретни имоти. Те не представляват данъчна оценка, пазарна оценка по реда на Закона за независимите оценители, нито твърдение за реална продажна цена на конкретен актив.

При интерпретацията им трябва да се има предвид, че пазарната стойност на недвижимите имоти зависи от множество фактори, които невинаги са налични в декларациите — точна локация, състояние на имота, етажност, година на строителство, вид строителство, инфраструктура, тежести, идеални части и други характеристики. Поради това остойностяването по текущи цени има за цел единствено да даде приблизителна представа за мащаба на декларираното имущество, а не да замени индивидуална оценителска експертиза.

За моторните превозни средства анализът използва декларираните стойности при покупко-продажба, когато такива са налични, и ги обобщава по години, марки и начин на придобиване.

Ограничения на анализа

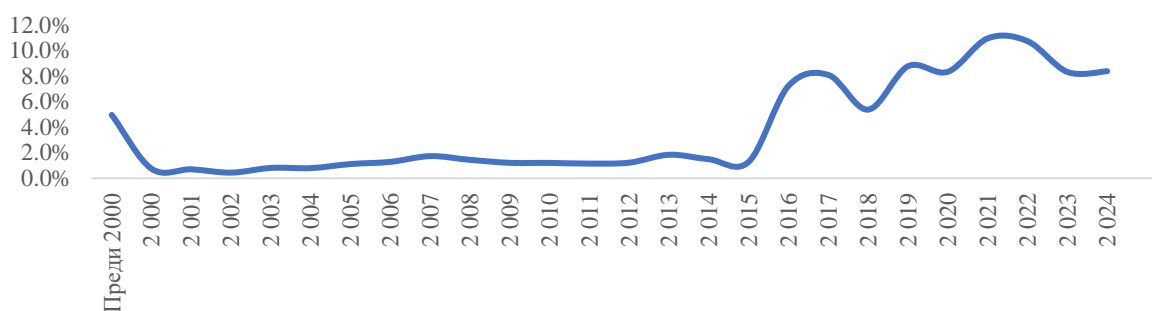
Анализът е основан на информацията, съдържаща се в декларациите, и следователно наследява ограниченията на този тип източник. Той не установява самостоятелно действителна собственост извън декларираното, не проверява документално всяка сделка и не прави изводи за законосъобразността на придобиването на конкретен актив.

Данните следва да бъдат разглеждани като **база за публичен и институционален анализ на тенденции, концентрации и модели на декларирано имущество**, а не като доказателство за индивидуални нарушения. Основната цел е да се очертаят мащаби, разпределения и зависимости в декларираните активи на магистратите, като се спазва необходимата предпазливост при тълкуването на агрегирани стойности.

Имоти на магистратите в България

В рамките на проекта са анализирани подадените пред Инспектората към Висшия съдебен съвет декларации на магистрати, които обхващат периода от 2016 до 2025 година. Разгледани са декларациите на 4 162 магистрати, в които са декларирани над 20 000 недвижими имота и над 7 000 моторни превозни средства, които те притежават. Макар декларациите, които са анализирани да започват от 2016 година, те обхващат имоти, които са придобити преди този период, но въпреки това концентрацията е от 2016 до 2025, което е видимо и по ръста на придобитите имоти в този период.

Дял на придобитите имоти от магистратите по години в България

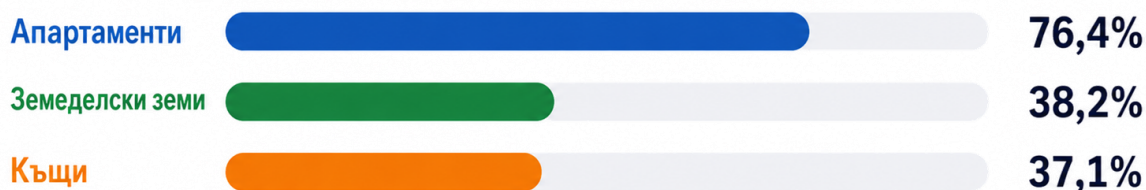

Апартаментите са най-разпространеният вид имот сред магистратите. 76% от тях притежават поне един апартамент, а средният брой апартаменти на магистрат е 1,9. 38% от магистратите имат повече от 1 апартамент, като 3,6% притежават пет или повече апартаментата. По отношение на къщите, 37% от магистратите разполагат с поне една къща, а средният им брой е 1,5. Над една трета – 36,6% имат повече от една къща. 38% от магистратите притежават поне земеделски земи, като средния брой достига 3,3 имота на собственик. Следва да се има предвид, че в тази категория попадат различни видове земеделски имоти – ниви, градини и множество разпокъсани парцели с различна площ.

Среден брой имоти на магистрат

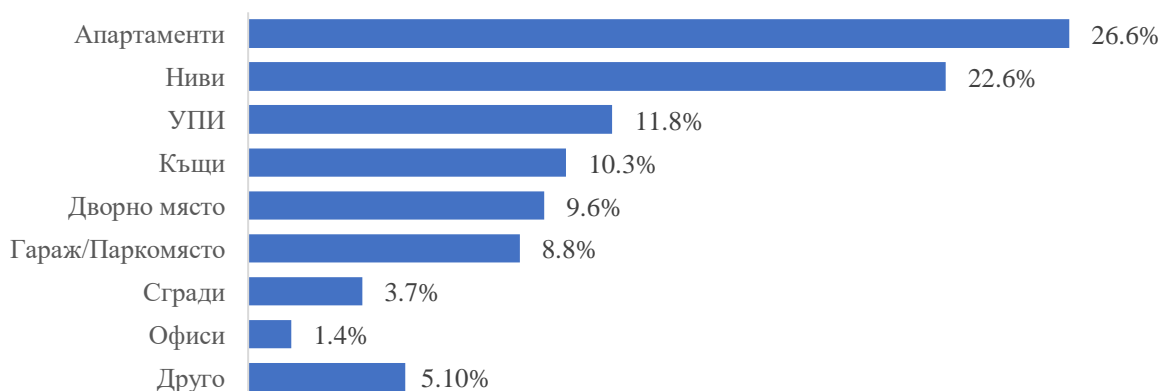
Дял на магистратите с поне един имот

Разпределението на притежаваните имоти показва, че най-голям дял заемат апартаментите – 27% от всички декларираны имоти на магистратите. Следват нивите с 23%, което подчертава присъствието на земеделските земи в имуществените активи.

Урегулираните поземлени имоти представляват 12% от декларираните имоти, а къщите – 10%. Съществен дял имат още дворните места и гаражите/ паркоместата.

Дял на притежаваните имоти на магистратите според типа имот (като дял от всички притежавани имоти)

Най-голям дял от апартаментите, притежавани от магистратите, се намират в София – 38% от декларираните имоти. На второ място са други областни градове – 24%,

следвани от Варна, Бургас и Пловдив с общ дял от 20%. Значително по-малък е дялът на апартаментите в малките градове. Едва 2,5% от апартаментите на магистратите се намират в някое село.

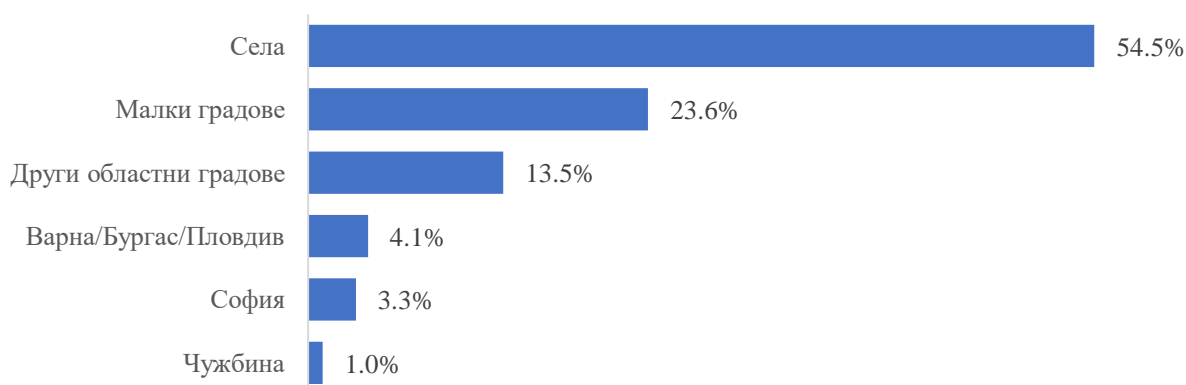
Средната стойност на **един апартамент по текущи цени възлиза на 178 649 евро**, като общата стойност на **всички деклариран апартаменти по текущи цени достига 1 062 508 483 евро**. Общата жилищна площ на тези апартаменти е 526 555 кв. м, при **средна площ от 86 кв. м на апартамент**.

Когато става въпрос за декларираните от магистрати къщи, се наблюдава концентрация в по-малки населени места. 55% от къщите се намират в села, а 24% - в малки градове. Значително по-малки са дяловете на къщите в областни градове и столицата. Това разпределение на имотите по тип населено място показва тенденция къщите да бъдат разположени предимно в по-малки населени места и селски райони, за разлика от апартаментите, които са концентрирани основно в големите градове и столицата.

Средната цена на една къща по текущи цени е 175 301 евро, а общата стойност на декларираните къщи по текущи цени достига 395 804 702 евро. Общата застроена площ на всички къщи е 387 872 кв. м, при средна площ от 167 кв. м на имот.

Къщи на магистратите по тип населено място

Наблюдават се съществени различия в средната стойност на имотите според типа населено място. Най-висока средна стойност имат имотите в София – 266 413 евро по текущи цени, което потвърждава водещата позиция на столицата по отношение на цените на недвижимите имоти. След София се нареждат Варна, Бургас и Пловдив със средна стойност от 171 079 евро по текущи цени, както и останалите големи градове със средна стойност от 165 363 евро по текущи цени. В другите областни градове средната стойност на имот достига 134 686 евро по текущи цени. Най-ниска остава средната стойност на имотите в селата – 95 557 евро по текущи цени, което е почти три пъти по-ниско спрямо нивата в София. Данните ясно показват концентрация на по-висока стойност на недвижимите имоти в столицата и големите градски центрове, докато в по-малките населени места и в селските райони цените остават значително по-ниски.

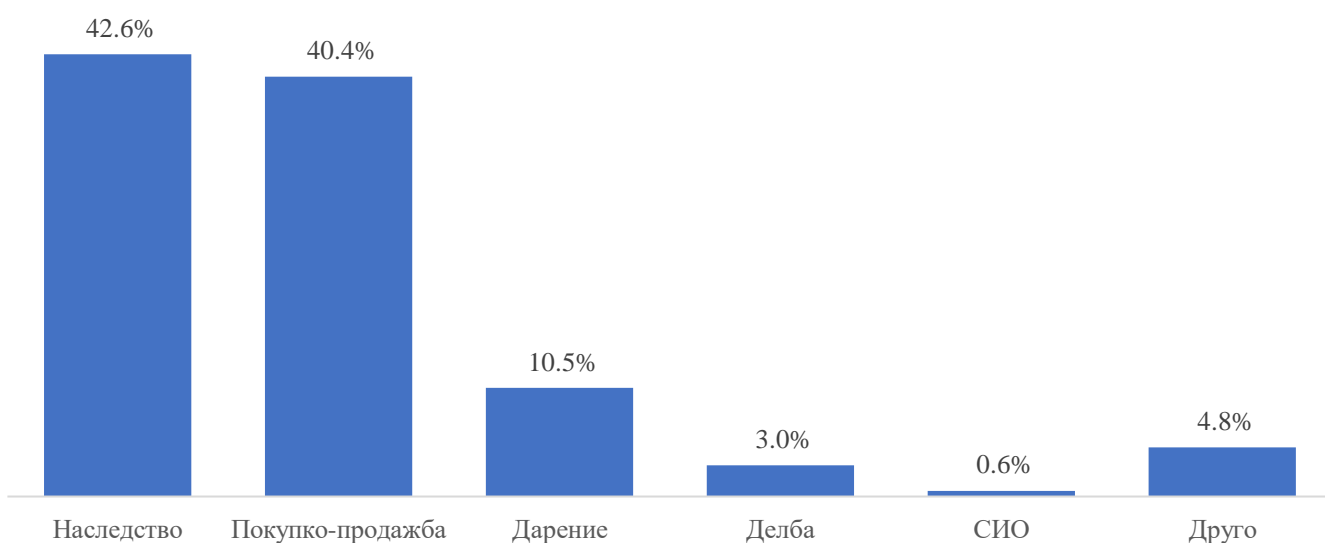
Средна стойност в евро на имот (апартамент или къщи) по текущи цени по тип населено място

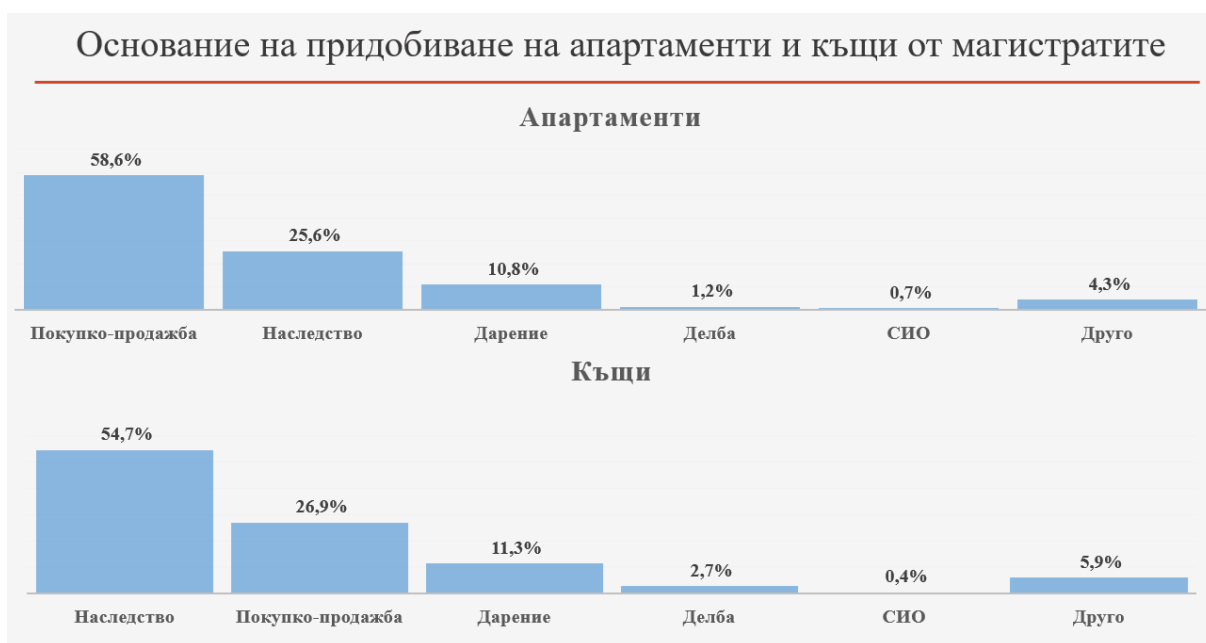
София има най-висока средна цена на имот (266 413 €), а селата – най-ниска (95 557 €).

Основните начини, по които магистратите са придобили декларираните от тях имоти са **наследство и покупко-продажба**. Най-голям дял имат наследените имоти- 43% от всички декларирани имоти. Почти равен е дялът и на имотите, придобити чрез покупко-продажба – 40%. Даренията представляват 11% от всички декларирани случаи на придобиване, докато делбата има относително ограничен дял – 3%.

Основание на придобиване на всички имоти на магистратите

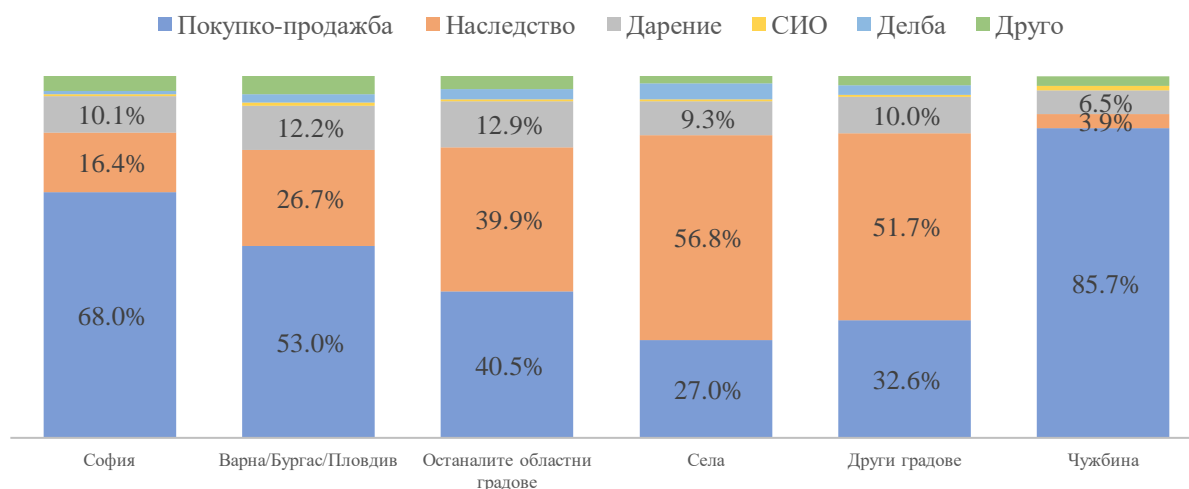

Наблюдават се съществени различия в начина на придобиване на апартаменти и къщи от магистратите. При апартаментите преобладават покупко-продажбите – 59%. Наследяването заема второ място с 26%, следвано от дарението – 11%. При къщите над половината от имотите са придобити чрез наследство. Покупко-продажбата има значително по-нисък дял – 27%, а даренията представляват 11,3%.

Същевременно в София и големите областни градове имотите най-често са придобити чрез покупка, докато в селата и малките населени места преобладават наследствените имоти. Тези тенденции отразяват както професионалната мобилност на магистратите, така и връзките им с родните места и наследствената семейна собственост.

ОСНОВАНИЕ НА ПРИДОБИВАНЕ НА ВСИЧКИ ИМОТИ ПО ТИП НАСЕЛЕНО МЯСТО

Сравнението между закупените и наследените имоти показва съществени различия в средните стойности по текущи цени според типа населено място. Най-високи средни стойности се наблюдават в София и при двата типа собственост. Средната стойност на закупен имот в столицата достига приблизително 271 хил. евро по текущи цени, докато при наследените имоти тя е около 263 хил. евро по текущи цени. Във Варна, Бургас и Пловдив също се наблюдават високи стойности – средно около 167 хил. евро по текущи цени за закупени и 159 хил. евро по текущи цени за наследени имоти. Разликите между двата типа собственост в тези големи градски центрове остават сравнително ограничени. В категорията „други градове“ наследените имоти имат по-висока средна стойност – 169 586 евро по текущи цени, спрямо 130 610 евро по текущи цени за закупените. Това предполага наличие на наследствена собственост с по-висока стойност, по-добра локация или по-голяма квадратура. Подобна тенденция, макар и по-слабо изразена, се наблюдава и в останалите областни градове. При селата се отчита обратната зависимост – закупените имоти са със значително по-висока средна стойност (102 822 евро по текущи цени) в сравнение с наследените (86 241 евро по текущи цени). Това може да се обясни с придобиването на по-нови или по-скъпи селски имоти, използвани за инвестиционни или ваканционни цели.

Средна стойност в евро на имотите (апартамент или къща) по текущи цени по тип населено място

Сравнение: закупени и наследени имоти (средна цена в евро)

Най-високи средни цени има в София и при двата типа имоти. Най-голяма преднина на наследените имоти се вижда при „Други градове“, а на закупените – при селата.

Интерес представлява и анализът на **произхода на средствата** при покупко-продажба на имоти. **При 63% от закупените имоти са използвани лични средства, а при 41% – банкови кредити.** В отделни случаи са използвани и средства от дарения, наследства или продажба на друга собственост. 45% от имотите са придобити изцяло с лични средства, 25% – изцяло с кредит, а при 11% е използвана комбинация от кредит и лични средства.

Представените данни следва да бъдат разглеждани и в по-широкия социално-икономически контекст. България традиционно е сред държавите с висок дял на жилищна собственост, като по последни данни около 85% от населението притежава жилището, в което живее. В този смисъл притежаването на недвижими имоти от страна на магистратите до голяма степен отразява общите икономически процеси и профила на високо квалифицирани професионалисти с относително стабилни доходи.

Моторни превозни средства на магистратите в България

В рамките на проекта са разгледани и моторните превозни средства, притежавани от магистратите. Подобно на недвижимото имущество, по-голямата част от декларираните автомобили се концентрират след 2016 г., което се обяснява както със спецификата на декларирането, така и с естествената динамика на подмяна на автомобилите. Наблюдава се тенденция **след 2021–2022 г. магистратите да придобиват по-скъпи и по-нови автомобили**. Докато преди този период средната стойност на

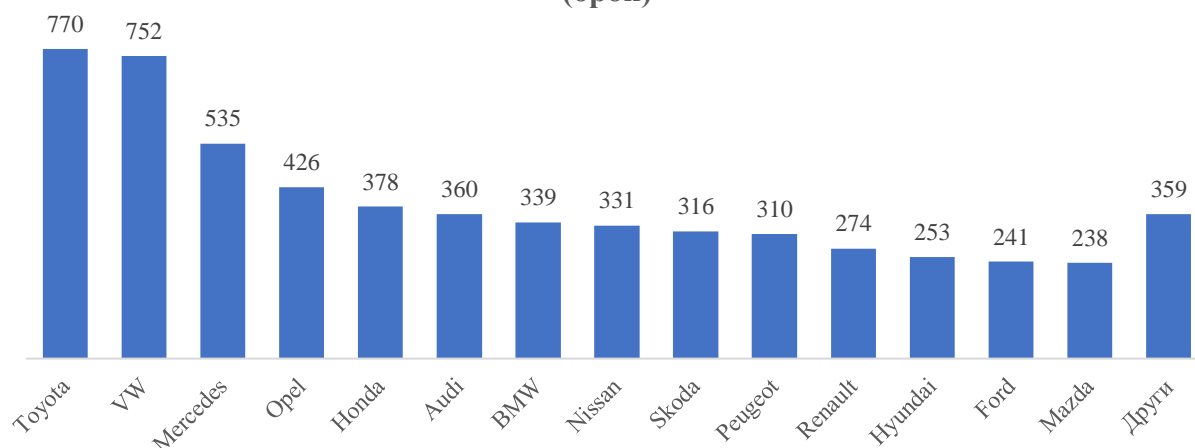
придобиваните автомобили остава под 15 000 лева, впоследствие се отчита значително увеличение.

Следва да се направи важно методологическо уточнение относно използваните валути при представянето на данните. Информацията за недвижимите имоти е представена в евро, тъй като оценките са изготвени по текущи пазарни цени, а пазарът на недвижими имоти традиционно функционира основно в евро. Данните за моторните превозни средства обаче са представени в лева, тъй като това е валутата, в която стойностите са декларирани от магистратите в имуществените декларации. При анализа на моторните превозни средства са използвани реално декларираните от магистратите стойности, без допълнително преизчисляване по текущи пазарни цени. Това разграничение следва да се има предвид при интерпретацията и сравнението на представените данни.

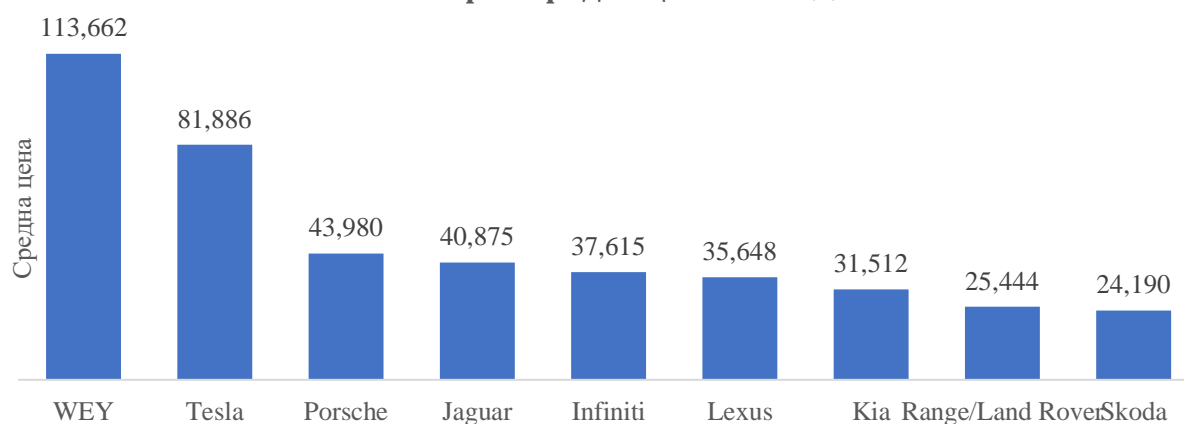
Най-често притежаваните марки автомобили са Toyota, Volkswagen, Mercedes, Opel и Honda, което до голяма степен съответства на структурата на автомобилния парк в страната като цяло.

Топ 15 притежавани марки МПС от магистратите в България (брой)

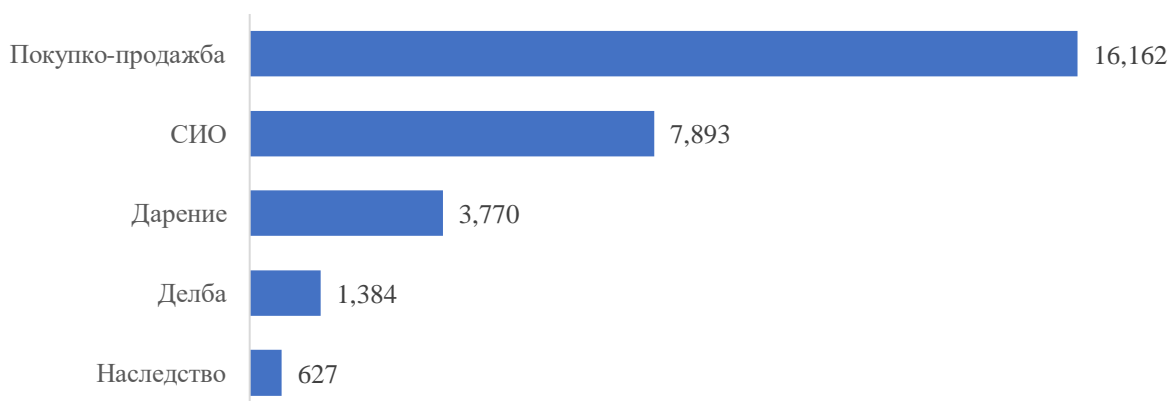
По отношение на средната стойност на автомобилите, придобити чрез покупко-продажба най-високи показатели се наблюдават при марки като WEY, Tesla, Porsche, Jaguar, Infiniti и Lexus. При някои марки, като Kia, са отчетени единични случаи на особено скъпи модели. Най-ниски средни стойности се наблюдават при по-стари автомобили като Moskvich и Trabant, които вероятно са наследени или притежават колекционерска стойност.

Всички марки МПС по покупко-продажба на магистратите в България средна цена в лв. (1)

Разгледаните данни показват различия в средната стойност на моторните превозни средства на магистратите според начина на придобиване. Най-висока средна цена имат автомобилите, придобити чрез покупко-продажба – 16 162 лв. На второ място се нареждат автомобилите, придобити в режим на СИО, със средна стойност 7 893 лв. Най-ниска средна цена се наблюдава при наследените МПС – 627 лв.

Средна цена в лв. на МПС на магистратите в България по начин на придобиване

В обобщение, анализът очертава цялостна картина на имущественото състояние на българските магистрати, която **в значителна степен следва общите социално-икономически тенденции в страната**. Наред с преобладаващия модел на стандартна имуществена обезпеченост, изследването откроява и **отделни случаи на значителна концентрация на собственост**, които представляват интерес от гледна точка на бъдещи задълбочени анализи и институционален контрол.

Препоръки

Трудно е да се дадат еднозначни препоръки за подобряване на работата на орган, който е в **трайна криза**. А тя се дължи най-вече на неговото свръховластяване чрез поредица конституционни и законодателни изменения. Самият Инспекторат също използваше всеки законодателен прозорец, за да търси допълнителни правомощия – най-вече чрез желанието си да има напълно самостоятелен бюджет. Декларираната цел на промените бе обществото в България да получи един достатъчно еманципиран от останалите власти орган, който да извършва качествена контролно-установителна и аналитична дейност на работата на магистратите, както и да осъществява контрол и защита /при нужда/ по отношение на тяхната почтеност и конфликт на интереси. За момента, за съжаление, **Инспекторатът не успява да отговори на очакванията да се превърне в гарант за прозрачност и чистота в съдебната система**. ИВСС не изпълнява и най-важната си индиректна роля, а именно – да съдейства за възстановяване на отдавна ерозиралото доверие на обществото към съдебната система. Какво може да се промени/подобри? Въпросът засяга цялостната работа на ИВСС и не е фокусиран само върху разглежданата в настоящия анализ проблематика.

1. Необходимо е **намаляване на политическото влияние върху ИВСС** и за това няма нужда от нови конституционни промени. На първо време достатъчно е да се измени чл. 44, ал. 3СВ. Към момента той дава възможност само на народните представители да номинират кандидати за главен инспектор и инспектори.

Вместо това следва да се даде възможност на магистратските събрания, следвайки принципа на самоуправлението, да излъчват кандидати. Предложения за намаляване на това влияние вече бяха правени в някои от законопроектите за изменение и допълнение на ЗСВ. Препоръчително е те да бъдат запазени и дори разширени при ново отваряне на ЗСВ за промени.

2. В перспектива следва да бъде разгледано и конституционното решение за избор на главния инспектор и инспекторите с квалифицирано мнозинство от 2/3. Това, което

преди повече от десетилетие е изглеждало като разумно решение за балансиране на политическите зависимости при конституиране на Инспектората, днес се оказва трудно за преодоляване препятствие и се превръща в „диктат на малцинството“;

3. По отношение на **подобряване работата на ИВСС** по проверка на почтеността, независимостта, конфликта на интереси и накърняване на престижа на съдебната власт – най-важна е да бъде стимулирана неговата **проактивност** – увеличаване на проверките и по-задълбочено сътрудничество с други органи и институции, които имат отношение към събираната от ИВСС информация.

4. ИВСС трябва да прави анализи на информацията, която събира. Това означава, не само представяне на данни, но и тематични доклади по констатирани проблеми, както и последващи такива за настъпили реални промени.

Формално ИВСС върши тези свои дейности съгласно буквата на закона. Но не изпълнява голямата роля, за която е създаден. Към момента **няма магистрати, които да са санкционирани адекватно от ИВСС**, за това че са замесени в корупционни практики. **Декларациите на магистратите следва да бъдат гледани аналитично**, а не механично, като за тази цел самият Инспекторат следва да изисква **засилване на междуинституционалното взаимодействие** и работата с институции от чуждестранни партньорски юрисдикции. Тази дейност следва да е обвързана и с връщането на една добра практика от времето, когато компетентният орган по обработване на магистратските декларации бе Сметната палата, а именно **създаването на публичен регистър за проверките на направените от други компетентни органи проверки**, свързани с магистрати, или като минимум – посочване на резултатите от тези проверки в годишните доклади на ИВСС;

5. В контекста и на горната препоръка на законодателно ниво може да се помисли за създаване на **публичен регистър на случаите на конфликт на интереси** във връзка с правомощията за проверка магистратите от Инспектората по чл. 175к ЗСВ.

6. И накрая две технически препоръки по отношение на декларациите – тъй като често се случва магистратите да подават коригираща декларация, би било добре това да се предвиди като отделен реквизит в самата декларация. Поради липсата на такъв в момента, при подаването на корекции, магистратите маркират отново, че подават ежегодна декларация и това може да води до обърквания.

7. С оглед на по-лесното търсене, обработване и анализиране на подадените декларации, следва същите да се публикуват на интернет страницата на ИВСС в машинно-четим формат.